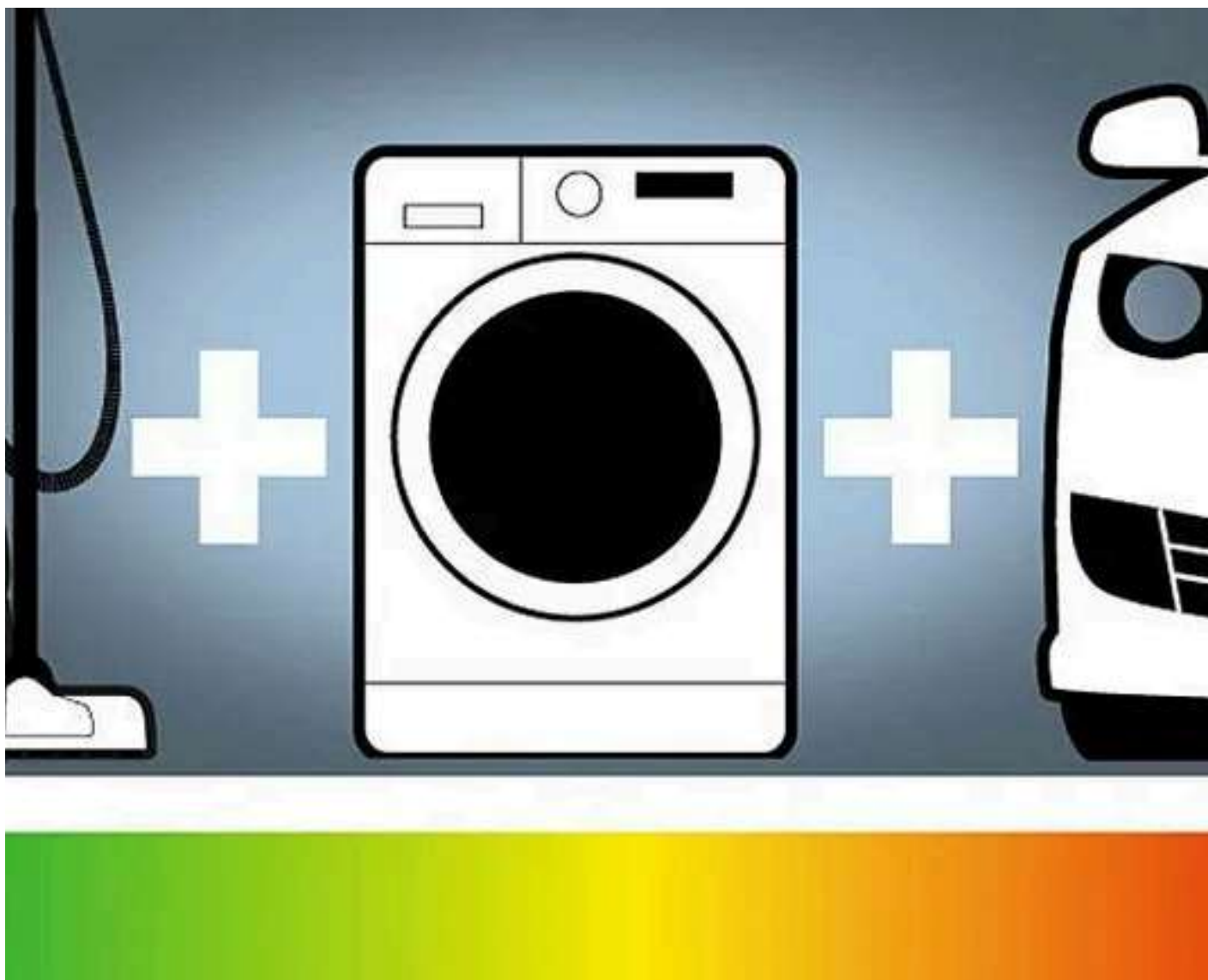

Grafik: Så blir en effekttopp till

Uppdaterad i går 09:31 Publicerad 2025-03-10

Grafik: Jonas Backlund

Att komma hem från jobbet och koppla in elbilen, laga mat och tvätta kläder samtidigt som någon står i duschen kan bli dyrt. Här kan du bygga ditt eget scenario och se vad som ligger bakom dina effekttoppar.

Andreas Lindberg
Text

Lukas Hansson

Grafik

Jonas Backlund

Grafik

Spara

Dela

Elnätföretagens nya effektagifter gör att hushållen behöver tänka på hur och när elslukare som dusch, bastu eller torktumlare används – oavsett fast, rörligt eller timbaserat pris på elen.

Bolagens sätt att debitera effekttopparna skiljer sig, men gemensamt för alla är att kunderna tjänar på att sprida ut sin elanvändning. I DN:s interaktiva grafik nedan kan du själv testa och se hur dina effekttoppar blir till.

Fakta. Energi, effekt och effekttoppar

- Med den nya avgiften på elnätsfakturan blir effekten allt viktigare att hålla koll på. Effekten är den mängd el som används vid en given tidpunkt och mäts i watt (W), eller kilowatt (kW) som betyder tusen watt. Det ska inte förväxlas med kilowattimmar (kWh) som mäter vilken effekt du använder över tid, alltså din energiförbrukning.

- En effekttopp är timmen med högst medeleffekt varje dag. Exempel: Om du använder 0 kW mellan 10.00 och 10.30, och sedan 10 kW mellan 10.30 och 11.00 så blir den timmens medeleffekt 5 kW.

Är det den timme på dygnet med högst medeleffekt så blir det dagens effekttopp.

- Den högsta effekttoppen, eller snittet av ett antal av de högsta effekttopparna, på en månad (det skiljer sig mellan bolag) multipliceras sedan med en förbestämd kostnad och blir din effektagift.

Fakta. Hur mycket kräver sakerna?

Att ta reda på exakt hur mycket effekt en apparat kräver är inte alltid helt enkelt. För saker med en konstant effekt, som en hårfön eller dammsugare, går det bra att utgå från den angivna maxeffekten (förutsatt att produkten används i sitt maxläge).

Men många saker kräver olika mycket effekt vid olika delar av användningen. En ugn eller bastu kräver högre effekt under själva uppvärmningen än under varmhållningen. Andra apparater kan ha effektkurvor som går upp och ner flera gånger under användningen. Då kan energimärkning och produktinformationsblad vara till hjälp.

Detta har vi utgått från i grafiken ovan:

- Bastu med elaggregat på 5 kilowatt som går på full effekt under uppvärmning, därefter halv effekt för att hålla bastun varm.
- Ugn med energiklass A+. En cykel förbrukar enligt produktinformationsbladet 1 kilowattimme.
- Glaskeramikhäll med total effekt på 6 500 watt, två plattor igång.
- Tvättmaskin med energiklass A. En cykel förbrukar enligt produktinformationsbladet 0,5 kilowattimmar.
- Torktumlare med energiklass A++. En cykel förbrukar enligt produktinformationsbladet 1,93 kilowattimmar.
- Diskmaskin med energiklass D. En cykel förbrukar enligt produktinformationsbladet 0,8 kilowattimmar.
- Att duscha i 40 graders värme med eluppvärmt vatten motsvarar 2 500 watt, enligt energibolaget Eon. Men tänk på att varmvattenberedaren behöver gå ungefär tio gånger så länge som duschen för att värma upp den mängd vatten som används.